

Bedre klimastyringssystem for utslippskutt

Utgiftsforslag / inntektsforslag:	Kapittel og post:	Budsjettvirkning:
Tilskudd til klimatiltak (Klimasats)	Kap. 1420, post 61	+ 500 mill. kr

Verbalforslag:
Det etableres et klimapanel som skal bidra til et faglig grunnlag for klimapolitikken og til å identifisere muligheter og utfordringer.
Hvert sektordepartement tildeles et utslippsbudsjett som er i tråd med klimamålene, og er ansvarlige for å utforme sektorvise handlingsbaner som viser hvordan utslippsmålene nås.
Beregningsgrunnlaget for klimavurderingen av ulike tiltak og virkemidler offentliggjøres, for å sikre åpenhet om tallmaterialet og metode.
Det utredes et forslag til endring av klimaloven, hvor følgende særlig vurderes: <ul style="list-style-type: none">- Kommunene gis et tydelig og lovfestet ansvar for å bidra i omstillingen til et lavutslippssamfunn- Oppdatering i tråd med et nytt klimamål som justeres til 55% i 2030 i forhold til 1990, der utslippskuttene skal tas nasjonalt.- Lovfesting av krav til å lage forpliktende femårige utslippsbudsjetter frem til 2050, baser på helhetlige klima- og energiplaner hvert andre år og at det årlig legges frem et felles faggrunnlag.
Det utredes hvordan sentrale lover som kommuneloven og plan- og bygningsloven styrkes som verktøy for kommunenes klimaomstilling.

Skal regjeringens oppdaterte "Klimastatus og –plan" (Grønn bok) bli et bedre klimastyringssystem, må det bli et robust system for å få klimavurdering integrert i alle deler av samfunnet, der utslippseffekten av politikk og budsjett vurderes og rapporteres i forhold til målene som er satt. Systemet må kobles tett på budsjettprosessen.

Grønn bok må forholde seg til 2030-målene og det mer langsiktige netto-nullmålet for 2050. Dessverre har ikke regjeringen i den oppdaterte versjonen lagt frem hvilke konkrete tiltak som skal oppnå utslippskutt i tråd med 2030-målene. Bruk av internasjonale markedsmekanismer for å nå klimamålene, slik Klimaloven åpner for, kan ikke kompensere for nødvendige utslippskutt i Norge. Klimabudsjettet må ha tydelige mål knyttet til den norske klimainnsatsen for at den skal få de nødvendige rammene til å omstille norsk økonomi. Norge kan ikke føre en klimapolitikk der hovedfokus er å betale andre land for å gjennomføre omstilling og utslippskutt.

For at klimaplanen skal få troverdighet må det være tydelige mål for norske utslippskutt samt åpenhet og dokumentasjon om forutsetninger i kvantifiseringene som benyttes i utslippsberegningene. I tillegg bør det etableres et uavhengig klimapanel som kan bidra med faglige vurderinger av utfordringer og tiltak.

Det er fortsatt behov for tallfesting og krav til utslippskutt for de ulike sektorene. Rapporteringen fra departementene (kapittel 6.4) viser at man i varierende grad kan vise til konkrete og tallfestede vurderinger av utslipp. Det bør komme en redegjørelse av utslippskonsekvens, der en kan operere med usikkerhet, for eksempel ved å oppgi intervaller. Det er kun utslippsendringer i ikke-kvotepiktig sektor som er kvantifisert, selv om kvotepiktig sektor utgjør halvparten av de norske utslippene. Det er også kun klimapolitiske tiltak som er vurdert, ikke klimaeffekter fra poster med andre formål.

Norge er avhengig av kommunesektoren for å nå klimamålene for 2050. Kommunene må styrkes som en viktig aktør for utslippskutt, både gjennom sterkere verktøy i kommuneloven og plan- og bygningsloven, og gjennom økte tilskudd til lokale klimatiltak (Klimasats).